

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

Rozdział I PODSTAWOWE TERMINY

§ 1

Ilekroć w niniejszych Standardach jest mowa bez bliższego określenia o:

1. **Zespole** - należy przez to rozumieć Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Nowym Targu.
2. **Dyrektorze** - należy przez to rozumieć dyrektora Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Nowym Targu.
3. **Szkole** – należy przez to rozumieć szkołę wchodzącą w skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Nowym Targu.
4. **Nauczycielu** - należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną w Zespole na stanowisku pedagogicznym .
5. **Pracowniku szkoły**- należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną w Zespole na stanowisku innym niż pedagogiczne.
6. **Personelu szkoły**- należy przez to rozumieć zarówno nauczycieli, jak i pracowników niepedagogicznych Zespołu.
7. **Osobie współpracującej ze szkołą** - należy przez to rozumieć pracowników instytucji wspierających szkołę, stażystów, praktykantów, rodziców/ opiekunów prawnych uczniów.
8. **Osobie dopuszczonej do innej działalności** – należy przez to rozumieć osobę dopuszczoną do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem uczniów lub opieką nad nimi, która wykonuje wymienione czynności bez nadzoru nauczyciela, np. pielęgniarkę.
9. **Kandydacie**- należy przez to rozumieć osobę ubiegającą się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela.
10. **Małoletnim** należy przez to rozumieć ucznia, który nie ukończył 18 roku życia.
11. **Opiekunie małoletniego** - należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do jego reprezentowania, w szczególności rodzica lub opiekuna prawnego.
12. **Krzywdzeniu małoletniego** - należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na jego szkodę przez jakąkolwiek osobę, w tym nauczyciela lub innego pracownika szkoły, lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniechywanie. Krzywdzenie może mieć postać:
 - a) **przemocy fizycznej** – czyli celowego uszkodzenia ciała, zadawania bólu lub groźby uszkodzenia ciała, której skutkiem mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
 - b) **przemocy emocjonalnej** – czyli powtarzającego się poniżania, upokarzania i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań

i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać. Jej celem jest naruszenie godności osobistej,

- c) **wykorzystywania seksualnego** – czyli zachowania, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowań bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas,
 - d) **zaniedbywania** – czyli braku zaspokajania podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnianie mu pożywienia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak nadzoru nad wypełnianiem obowiązku nauki.
13. **Osobach odpowiedzialnych za Internet** - należy przez to rozumieć pracowników Biura Obsługi Informatycznej Starostwa Powiatowego w Nowym Targu, którzy w ramach centrum usług wspólnych sprawują nadzór nad infrastrukturą teleinformatyczną szkoły w tym nad zabezpieczeniem Internetu przed treściami niedozwolonymi dla uczniów.
14. **Osobach odpowiedzialnych za Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem** - należy przez to rozumieć wyznaczonych przez dyrektora szkoły nauczycieli sprawujących nadzór nad realizacją Standardów, czyli pedagoga/psychologa.
15. **Danych osobowych dziecka** - należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

Rozdział II

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PERSONELEM SZKOŁY

§ 1

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu szkoły do stosowania standardów ochrony małoletnich jest dyrektor.
2. Dyrektor zapoznaje personel ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz odbiera od każdego zatrudnionego nauczyciela i pracownika oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich, obowiązującymi w szkole. Oświadczenie przechowywane jest w teczce akt osobowych nauczyciela/ pracownika.
3. Nauczyciele i pracownicy nowo zatrudnieni w szkole są zapoznawani ze Standardami w pierwszym tygodniu pracy i w tym czasie jest od nich odbierane oświadczenie, o którym mowa w ust. 2.
4. Osoby współpracujące ze szkołą oraz osoby dopuszczone do innej działalności są zapoznawane ze Standardami przed rozpoczęciem działań na terenie szkoły. Podpisane przez nie oświadczenie o zapoznaniu się z dokumentem przechowywane jest w sekretariacie szkoły.
5. Zasady bezpiecznej rekrutacji nauczycieli oraz powierzania zadań osobom dopuszczonym do innej działalności:
 - 1) Przed nawiązaniem z kandydatem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem uczniów lub z opieką nad nimi, dyrektor zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane kandydata / osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr;

- 2) Dyrektor pobiera od kandydata informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności;
- 3) Jeżeli kandydat posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów;
- 4) Dyrektor pobiera od kandydata oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Rzeczypospolita Polska), w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej;
- 5) jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi;
- 6) pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

§ 2

1. Wszystkie działania podejmowane przez personel szkoły, osoby współpracujące ze szkołą oraz osoby dopuszczone do innej działalności, mają na względzie dobro dziecka.

2. Zasady bezpiecznych relacji są dostosowane do realiów funkcjonowania szkoły.

1) Bezpośredni kontakt z małoletnim musi być oparty na poszanowaniu jego intymności i godności. Przykładowe formy takiego kontaktu, to:

- a) kontakty na lekcjach wychowania fizycznego i zajęciach sportowo-rekreacyjnych,
- b) kontakty podczas ćwiczeń praktycznych w ramach przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa,
- c) interwencje wychowawcze dopuszczalne wyłącznie w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia związane z konfliktami pomiędzy uczniami (rozdzielenie, przytrzymanie, obezwładnienie),
- d) działania związane z udzieleniem pierwszej pomocy przedmedycznej,
- e) zagrożenie lub panika spowodowana czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.),
- f) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w poruszaniu się po szkole i czynnościach higienicznych, jeżeli wymaga tego typ niepełnosprawności, a uczeń/ jego rodzic/ opiekun prawny wyraził na to zgodę.

2) Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:

- a) przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie),
- b) erotyzowania relacji (flirt słowny, dwuznaczny żart, naruszanie granic cielesnych),
- c) seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne),

- 3) Komunikacja werbalna z małoletnim powinna być pozbawiona akcentów wrogich, wulgarnych, agresywnych, złośliwie ironicznych. Komunikacja nie powinna:
 - a) wzbudzać poczucia zagrożenia (np. groźby, wyzwiska, krzyk),
 - b) obniżać i niszczyć poczucia wartości (np. wyzwiska, krzyk, negatywne ocenianie, reakcja nieadekwatna do sytuacji, wzbudzanie poczucia winy, negowanie uczuć),
 - c) upokarzać (np. publiczne wyszydzanie, naigrywanie się, ośmieszanie),
 - d) naruszać granic (np. niezachowywanie odpowiedniego dystansu, obcesowość, podteksty o charakterze erotycznym).
- 4) Nauczycieli obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu oraz ocenie każdego ucznia bez względu na pochodzenie, rasę, wyznanie i narodowość. Równe traktowanie oznacza, że niedozwolone jest:
 - a) wyłączne skupianie uwagi na wybranych uczniach z jednoczesnym ignorowaniem potrzeb innych,
 - b) nieuzasadnione dawanie przywilejów tylko wybranym i pozbawianie ich pozostałych,
 - c) nierówne i niesprawiedliwe przydzielanie zadań, nieadekwatne do możliwości i wieku,
 - d) zwalnianie z wykonywania obowiązków w nieuzasadnionych sytuacjach,
 - e) godzenie się, brak reakcji na nieformalną hierarchię grupową, dominowanie w grupie przez negatywne jednostki, ustalanie przez nie i wdrażanie nieformalnych zasad,
 - f) przyzwolenie na wykorzystywanie młodszych i słabszych uczniów przez silniejszych.
- 5) Kontakty bezpośrednie i online z dzieckiem poza szkołą powinny być:
 - a) ściśle powiązane z wykonywaniem obowiązków służbowych, opiekuńczo-wychowawczych (np. sprawowanie opieki nad małoletnimi podczas wydarzeń organizowanych przez szkołę),
 - b) dokumentowane (np. korespondencja za pośrednictwem dziennika elektronicznego).
- 6) Dyscyplinowanie małoletniego definiowane jako narzędzie „informacji zwrotnej” komunikujące uczniom, że ich postawa w danej sytuacji nie jest właściwa, sprzeczna z oczekiwaniami i/lub nieefektywna wiąże się ze stawianiem granic, kształtowaniem trwałego systemu wartości, adekwatnego poziomu samooceny oraz umiejętności podejmowania trafnych decyzji. Niedopuszczalne są wszelkie formy dyscyplinowania mające na celu upokorzenie, poniżenie oparte na wykorzystywaniu przewagi:
 - a) fizycznej (agresja, stosowanie kar fizycznych, środków przymusu bezpośredniego, krępowanie, izolowanie, uniemożliwianie realizacji podstawowych potrzeb fizjologicznych),
 - b) psychicznej (krzyk, groźby, obniżanie poczucia wartości, lekceważenie potrzeb psychicznych np. bezpieczeństwa, przynależności, miłości, symulacje wzbudzające strach i obawy o życie).
3. Transport, przemieszczanie się i warunki noclegowe:
 - a) w przypadku nagłego pogorszenia stanu zdrowia, małoletni, mogą być odbierani ze szkoły jedynie przez rodziców/opiekunów prawnych lub osoby przez nich upoważnione,
 - b) organizacja transportu i noclegu poza szkołą powinna być uzasadniona (np. organizacja wycieczki szkolnej lub innego wydarzenia, w którym szkoła bierze udział),
 - c) sprawowanie opieki nad uczniami w sytuacjach wyjazdowych powinno być zgodne z przepisami o organizacji wyjść i wycieczek szkolnych,
 - d) przy organizacji noclegu stosuje się zasadę umieszczania uczniów w pokojach z podziałem na płeć.
4. Korzystanie z szatni wychowania fizycznego oraz toalet:

- a) szatnie wychowania fizycznego zorganizowane są oddzielnie dla chłopców i dziewcząt,
 - b) toalety szkolne są przyporządkowane oddzielnie dla dziewcząt i chłopców z wyjątkiem toalety dla osób niepełnosprawnych (na parterze), z której mogą korzystać zarówno dziewczęta, jak i chłopcy.
4. Rodzice /opiekunowie prawni mają prawo do informacji na temat funkcjonowania swoich dzieci/podopiecznych na terenie szkoły, w trakcie wycieczek oraz innych wydarzeń organizowanych przez szkołę. Informacje te są udzielane wyłącznie osobom upoważnionym.

Rozdział III

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA OBJAWY KRZYWDZENIA MAŁOLETNIICH - ZASADY PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO.

§ 1

1. Nauczyciele i pracownicy szkoły, w ramach wykonywanych obowiązków, zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia małoletnich.
2. Każdy nauczyciel i pracownik szkoły, który zauważy lub podejrzewa, że uczeń jest krzywdzony zobowiązany jest zareagować, a w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.

§ 2

1. W przypadku powzięcia podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, personel szkoły ma obowiązek przekazania tej informacji pedagogowi/psychologowi lub dyrektorowi szkoły.
2. Pedagog/psycholog wzywa opiekunów małoletniego, którego krzywdzenie podejrzewa oraz informuje ich o podejrzeniu krzywdzenia.
- 2) Pedagog/psycholog sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej małoletniego na podstawie rozmów z nim, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz plan pomocy małoletniemu.
- 3) Plan pomocy powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a) podjęcia przez szkołę działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
 - b) wsparcia jakie szkoła zapewni małoletniemu,
 - c) skierowania małoletniego do specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.

§ 3

1. W sytuacjach dotyczących wykorzystania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego dyrektor szkoły powołuje zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi pedagog, psycholog, wychowawca, dyrektor lub wicedyrektor oraz inni pracownicy mający wiedzę na temat krzywdzenia dziecka lub o dziecku.
2. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili rodzice/ opiekunowie prawni dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się notatkę.
3. Zespół interwencyjny opracowuje plan pomocy małoletniemu, adekwatny do pozyskanych informacji.
4. Plan pomocy małoletniemu jest przedstawiany przez pedagoga/psychologa opiekunom z zaleceniem współpracy przy jego realizacji.
5. Pedagog/psycholog informuje opiekunów o obowiązku szkoły, dotyczącym zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd

rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).

6. Po poinformowaniu opiekunów przez pedagoga/psychologa – dyrektor składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodzinną do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

7. Dalszy tok postępowania należy do kompetencji instytucji wskazanych w punkcie 6.

§ 4

1. W każdym przypadku pozyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego należy zgromadzić dokumentację (np. notatki ze spotkań, plan pomocy dziecku), która przechowywana jest w gabinecie pedagoga/psychologa.

Rozdział IV

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU MAŁOLETNIEGO

§ 1

1. Uznając prawo do prywatności i ochrony dóbr osobistych personel szkoły zapewnia ochronę wizerunku ucznia.

§ 2

1. Nie wolno filmować ani fotografować ucznia na terenie szkoły i upubliczniać jego wizerunku na stronie internetowej szkoły, na stronach internetowych innych instytucji w mediach, ani umożliwić przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku ucznia na terenie szkoły bez zgody rodzica/ opiekuna prawnego małoletniego, wyrażonej na piśmie i przechowywanej w dokumentacji szkoły. Zgoda dotyczy całego etapu edukacyjnego, ale w każdej chwili może być zmieniona.

3. Niedopuszczalne jest podawanie danych kontaktowych małoletniego lub jego rodzica/ opiekuna prawnego bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

4. Utrwalony w jakiegokolwiek formie wizerunek ucznia, np. fotografia, nagranie audio- video, może być wykorzystany przez szkołę wyłącznie do celów promocyjnych.

5. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie i publikowanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

Rozdział V

ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO SIECI INTERNET. PROCEDURY OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI W SIECI ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE

§ 1

1. Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu oraz podejmuje działania zabezpieczające ich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

2. Sieć szkolna jest zabezpieczona zgodnie z obowiązującymi Standardami Ochrony Małoletnich. Za zabezpieczenie odpowiadają osoby odpowiedzialne za Internet.

§ 2

1. Do zadań osób odpowiedzialnych za Internet należy między innymi:

- 1) Zabezpieczenie sieci szkolnej przed niebezpiecznymi treściami.
- 2) Instalacja oraz aktualizacja oprogramowania.

§ 3

1. W ramach zajęć z wychowawcą oraz lekcji informatyki przeprowadza się z uczniami zajęcia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.

2. Bezpieczeństwo małoletnich w sieci jest elementem realizowanego przez szkołę programu wychowawczo – profilaktycznego.

Rozdział VI

PROCEDURY OKREŚLAJĄCE POSTĘPOWANIE W SYTUACJI PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ, DOTYCZĄCEJ MAŁOLETNIEGO.

§ 1

1. Procedura „Niebieskie Karty” stanowi odrębny dokument funkcjonujący w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Nowym Targu.

Rozdział VII

ZASADY AKTUALIZACJI STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH ORAZ ZAKRES KOMPETENCJI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PRZYGOTOWANIE PERSONELU SZKOŁY DO STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH

§ 1

1. Aktualizowanie Standardów Ochrony Małoletnich odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Za aktualizację standardów odpowiedzialny jest zespół, w skład którego wchodzi wszyscy wychowawcy klas.

3. Osobą wyznaczoną przez dyrektora, odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich, kierującą pracami zespołu, jest pedagog/ psycholog.

3. Osoba wyznaczona przez dyrektora monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje wprowadzanie zmian w Standardach, prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.

4. Osoba wyznaczona przez dyrektora przeprowadza wśród uczniów, przynajmniej raz w roku, ankietę, która umożliwi ocenę skuteczności podejmowanych działań.

5. Wyniki ankiet oraz bieżącego monitoringu przedstawiane są w formie raportu na plenarnym zebraniu rady pedagogicznej, po zakończeniu rocznych zajęć dydaktyczno – wychowawczych.

6. Na bazie wniosków z raportu wprowadza się zmiany w Standardach Ochrony Małoletnich i ogłasza nowe brzmienie dokumentu.

Rozdział VIII

ZASADY I SPOSÓB UDOSTĘPNIANIA RODZICOM/OPIEKUNOM PRAWNYM ORAZ MAŁOLETNIM STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA

§ 1

1. Standardy Ochrony Małoletnich są dokumentem ogólnodostępnym.
2. Dokument opublikowany jest na stronie internetowej szkoły, jest także dostępny w bibliotece szkolnej, gabinecie pedagoga/psychologa oraz dyrektora szkoły.
3. Dokument omawiany jest na pierwszym zebraniu z rodzicami/ opiekunami prawnymi uczniów w danym roku szkolnym.
5. Dokument omawiany jest z uczniami na pierwszej godzinie z wychowawcą w danym roku szkolnym.